

Dolnolukavický Hlasatel

ČASOPIS PRO DOLNÍ LUKAVICI, KRASAVCE, LIŠICE A SNOPOUŠOVY

Vážení občané obcí Dolnolukavicka, oslavy spojené s koncem roku jsou za námi a já věřím, že jste je všichni prožili tak, jak jste si přáli. Potěšila mne vaše velká účast na rozsvícení vánočního stromu i na dalších akcích v průběhu adventu. Již nyní přemýšlíme, jak život v naší obci zpestřit za dlouhých zimních večerů v příštím roce. V zimním období se práce v naší obci zastavily jen zdánlivě. Zastupitelstvo obce na svém prosincovém zasedání schválilo rozpočet obce, který bude vyrovnaný. Nemáme ani v letošním roce v úmyslu obec zadlužovat. V lednu byla pracovníky OÚ zpracována roční uzávěrka hospodaření za minulé období a inventarizace majetku, dokončeno bylo administrativní zpracování dotačních titulů uskutečněných či rozpracovaných akcí. Upřímně vám musím sdělit, že mě velmi potěšila nedávno došlá zpráva z Ministerstva zemědělství, že námi zpracované „Závěrečné vyhodnocení akce Intenzifikace stávající ČOV a odkanalizování obce Dolní

Lukavice – Lišice“ bylo po provedené kontrole úředníky ministerstva shledáno bez závad a můžeme tedy s velkou radostí konstatovat, že získané dotace ve výši 12,376 mil. Kč z ministerstva a 2,245 mil. Kč z Plzeňského kraje byla obci definitivně přiznána. Ihned jsem pro jistotu dobrovolně přizval ještě na kontrolu finanční úřad, dokud akci máme v živé paměti, neboť tato kontrola by obec stejně neminula. Věřím, že i tato kontrola dopadne pro obec dobře a může nás hřát pocit dobře odvedené práce v další části obce.

Teplou část zimy jsme využili k terénním úpravám pro budoucí veřejnou zeleň podél komunikací, k čištění vodotečí a k úpravě místních a účelových komunikací v obci (např. úsek Lišice - Hradčany, z Dolní Lukavice ke mlýnu v Lišicích a další).

Jakmile to dovolí klimatické podmínky, bude pokračovat rekonstrukce komunikací a výstavba chodníků od křižovatky u zrcadel směrem k sokolovně v Dolní Lukavici, resp. dokončení chodníků, položení chráničků pro budoucí kabelizaci elektrické sítě a obnova další části veřejného osvětlení. Následně bude akce, včetně výměny vodovodu, pokračovat další etapou, a to od mateřské školy směrem k obecnímu úřadu.

Uvažujeme také o zadání zpracování projektu v dalších lokalitách, směrem na Dnešice a Krasavce. Správa a údržba silnic Plzeňského kraje počítá s rekonstrukcí mostu přes náhon v Dolní Lukavici směrem na Krasavce. Předpokládáme, že práce budou zahájeny v letošním roce. Jsem velice rád, že se nám podařilo prosadit také rekonstrukci komunikace z Dolní Lukavice do Horní Lukavice, která by měla být realizována v horizontu dvou let. Jak sami vidíte, chystaných akcí je celá řada. O jejich průběhu vás budeme i nadále informovat v Hlasateli, aktuální informace jsou zveřejňovány také na vývěskách a internetových stránkách obce www.dolni-lukavice.cz.

Přeji vám všem brzký příchod jara a hodně sluníčka.

Vítězslav Opálko, starosta

VÝZVA OBČANŮM

Výstavba přípojek na technickou infrastrukturu v Dolní Lukavici

Zastupitelstvo obce výhledově počítá s pokračováním výstavby chodníků a bude usilovat o provedení rekonstrukce komunikací III. tř. v Dolní Lukavici od obecního úřadu směrem na Krasavce a Dnešice. V této souvislosti vyzyváme

občany, kteří dosud nemají ke svým nemovitostem zavedené přípojky technické infrastruktury, aby zvážili možnost nechat si vybudovat vodovodní, plynovou nebo kanalizační přípojku. V Dolní Lukavici v části „Za řekou“ není možnost napojení na splaškovou kanalizaci, ale na ostatní sítě ano. Po provedení rekonstrukce komunikací a chodníků nebude z důvodu ochrany investice napojení na sítě možné, a to na mnoho let.

Využívání dešťové kanalizace

Připomínáme občanům, že ve všech sídlech obce je provedena pasportizace dešťové kanalizace a vodoprávním orgánem schválen provozní řád. Ten jednoznačně určuje možnosti jejího využití:

- **slouží k odvádění srážkových vod**
- **do této kanalizace není dovoleno vypouštět žádné splaškové ani průmyslové vody jako jsou odpadní vody z koupelen, kuchyní, záchodů, dílen a chlévů.**

Obec svěřila provozování všech kanalizací včetně dešťových vodohospodářské společnosti ČEVAK, a.s., která důsledně provádí kontroly dodržování provozních řádů.

Splašková kanalizace je vybudována v Dolní Lukavici (kromě lokality „Za řekou“ a za hřištěm) a v Lišicích. V ostatních sídlech obce (Snopoušovy a Krasavce) jsou přípustné pouze jímky na vážení nebo domácí čistírny odpadních vod. Na pořízení domácích ČOV obec přispívá částkou do 30 000 Kč občanům s trvalým bydlištěm v obci, kteří vůči obci nemají žádné pohledávky.

Dotace z Plzeňského kraje

V loňském roce jsem zpracoval žádost o poskytnutí dotace na výměnu střešní krytiny u jedné z posledních budov obce, která má dosud původní střechu, ovšem již dlouho za hranicí životnosti.

Zastupitelstvo Plzeňského kraje svým usnesením č. 193/17 ze dne 10. 4. 2017 schválilo dotaci na akci **Výměna střešní krytiny na hospodářské budově obce na st.p.č. 5/2 v k.ú. Dolní Lukavice** z dotačního titulu PSOV PK 2017 - Projekty obcí ve výši 250 000 Kč.

Akce bude realizována v jarních měsících roku 2018, dodavatelem je Miroslav Štáhl z Horní Lukavice.

Vítězslav Opálko, starosta

Tři králové v Krasavcích

Také letos 6. ledna obešli Krasavce Tři králové. Tentokrát ve složení Dominika Budková, Aneta a Kateřina Maškovy. Vedoucí skupiny byla paní Eva Budková. Děvčata popřála u každého domu všechno dobré do nového roku koledou My tři králové...

Občané Krasavce na konto Tříkrálové sbírky přispěli rekordní částkou 2 835 Kč.

Mgr. Ivana Kvíderová

Dětský karneval ve Snopoušovech

V sobotu 14. ledna se v kulturním domě ve Snopoušovech konal tradiční dětský maskarní karneval. Shromáždilo se zde mnoho dětí v různých, ať už pohádkových, zvířecích, či jiných maskách. Celé odpoledne hudebně doprovázela paní učitelka Naďa Květoňová, která rovněž připravila hry pro děti. Součástí maskarního reje byla bohatá tombola s cenami.

Děkuji Zdeňkovi Krsovi, nájemci KD, za vytopení a přípravu sálu, paní učitelce Květoňové za zorganizování her a hudební doprovod, Janě Fišerové z Krasavce za ceny do tomboly (obchod Spokojená mamča, Komenského 79, Přeštice), firmě McDonald's za krásné balíčky. Za rok zase na viděnou!

Mgr. Eva Horová

OBCE DOLNÍ LUKAVICE - ROZPOČET NA ROK 2018

PŘÍJMY	Rozpočet
1111 Daň z příjmů fyz. osob ze záv. čin.	2 600 000
1112 Daň z příjmů fyz. osob ze SVČ	77 000
1113 Daň z příjmů fyz. osob z kap. výnosů	254 000
1121 Daň z příjmů právnických osob	2 700 000
1122 Daň z příjmů práv. osob za obce	600 000
1211 Daň z přidané hodnoty	6 000 000
1335 Poplatky za odnětí pozemků plnění funkcí lesa	5 000
1340 Popl. za likvidaci kom. odp. – popelnice	725 000
1341 Poplatek ze psů	26 000
1343 Poplatek za užívání veř. prostranství	5 000
1361 Správní poplatky	15 000
1381 Daň z hazardních her	50 000
1511 Daň z nemovitostí	950 000
2460 Splátky půjč. prostř. od obyvatelstva	60 000
4112 Neinv. přijaté dot. na výkon st. správy	180 000
4116 Transfery na podporu zaměstnanosti (ÚP)	200 000
4121 Neinv. přísp. od obcí za žáky	50 000
4129 Přijaté dotace od DSO Plynofikace	380 000
4213 Inv. přijaté dotace SFDI průtah DL	1 909 000
1031 Pěstební činnost - les	585 000
2321 Kanalizace - ČOV nájem, zálohy na přípojky	327 000
3319 Kultura	45 000
3632 Hřbitov - platby nájmu	1 000
3639 Komunální služby a územní rozvoj	22 000
3722 Odpady příjem ze systému nakládání s odpady	39 000
3725 Využ. a znešk. kom. odp. – za tříd. odp.	265 000
5512 Požární ochrana - předfakturační nákladů ČEZ	15 000
6171 Činnost místní správy – pronájmy majetku	541 000
6310 Obecné příjmy z finančních operací	3 000
6330 Převody vlastním fondům	80 000
ROZPOČTOVÉ PŘÍJMY CELKEM	18 709 000

Zveřejněno dálkovým přístupem na www.dolni-lukavice.cz.

VÝDAJE	Rozpočet
1031 Pěstební činnost - les	345 000
2212 Silnice - opravy a udržování	80 000
2219 Chodníky a ost. pozemní komunikace	4 409 000
2221 Veřejná silniční doprava – dopr. obslužnost	51 000
2310 Pitná voda - oprava a výměna vedení	520 000
2321 Kanalizace - čištění kanalizace, příspěvky D ČOV	290 000
3111 MŠ investiční dotace na hřiště	100 000
3113 ZŠ platba za žáky v jiných školách	50 000
3113 ZŠ (příspěvek na provoz a vybavení)	1 100 000
3314 Knihovny	13 000
3319 Kultura	205 000
3421 Využití volného času dětí a mládeže	100 000
3631 Osvětlení - opravy, spotřeba, rekonstrukce v DL	740 000
3632 Hřbitov	95 000
3639 Územní rozvoj - obnova majetku obce	1 241 000
3722 Sběr a svoz kom. odpadů – popelnice	775 000
3725 Tříděné odpady – vývozy kontejnerů	400 000
3745 Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	355 000
5512 Požární ochrana - nákup dopravního prostředku	1 068 000
6112 Zastupitelstva obcí	1 342 000
6115 Volby do zastupitelstva obce	76 000
6118 Volba prezidenta republiky	85 000
6171 Místní správa, služby, materiál, opravy, pozemky	3 994 000
6310 Poplatky banky, půjčky obyvatelstvu	105 000
6330 Převody vlastním fondům	150 000
6399 Daň z příjmu za obec, daň z přidané hodnoty	1 020 000
ROZPOČTOVÉ VÝDAJE CELKEM	18 709 000

Rozpočet na následující rok byl projednán a schválen na veřejném jednání zastupitelstva obce dne 14. 12. 2017. Rozpočet na rok 2018 je plánovaný a sestavený jako vyrovnaný. V rozpočtových příjmech v daňových příjmech počítá s navýšením podílu na sdílených daních. Ve výdajích je plánované dokončení investice vybudování chodníků u průtahu obcí Dolní Lukavice. Zastupitelstvo stanovuje, že ve výdajové části rozpočtu nesmí být překročen jím stanovený objem běžných a kapitálových výdajů dle jednotlivých paragrafů schváleného rozpočtu roku 2018. V rámci paragrafů se změna v jednotlivých položkách, včetně mzdových položek a včetně změn mezi položkami běžných a kapitálových výdajů a naopak, povoluje.

Zveme Vás do klubovny v Dolní Lukavici na již tradiční

DĚTSKOU BURZU

oblečení, hraček, sportovních potřeb atd.

Přijďte prodat nepotřebné a nakoupit potřebné!!!

17.3.2018 9:00-11:00

pro prodejce bude přístup od 8:30

Z důvodu omezené kapacity prodejních míst, prosíme o rezervaci u pí.Zedníkové – tel.736777060

Advent v mateřské škole

„Nový rok nastává, všeho dost nám dává,“ zpívá se ve známé vánoční koledě a my můžeme u nás ve školce potvrdit, že jsme prožívali společně radostné i štědré chvíle po celou dobu adventu. Spoustu krásných a milých setkání jsme zakončili vánoční nadílkou. Asi jsme byli hodní, protože nám Ježíšek přinesl spoustu krásných hraček a sportovního vybavení.

Jejich, ale i našim jménem, srdečně děkujeme všem, kteří se do sbírky zapojili a dětem v Klokánku tak připravili ještě jednu Vánoce.

Ale nemysleli jsme na sebe... Již mnoho let v době adventu vyhláshujeme sbírku pro janovický Klokánek a každý rok tajně doufáme v otevřená a citlivá srdíčka našich rodičů. A již mnoho let s radostí a plnou vážností děkujeme za věcné dary rodinám našich současných dětí, ale i dětí, které už navštěvují základní školu.

A nám nezbyvá než doufat, že v příští sbírce, která se uskuteční opět v době adventu 2018, budete stejně citliví a vstřícní jako ve sbírkách již minulých.

Nejinak je tomu i v tomto novém roce, kdy jsme 9. 1. 2018 předali všechny věcné dary od rodičů pracovnícím Klokánku.

Hodně zdraví, štěstí, spokojenosti a mnoho úsměvů na tvářích dětí přejí
děti a učitelky MŠ Dolní Lukavice

Máme radost!

Každý si jistě vybaví svá školní léta a zážitky spojené s matematikou. Už vidím výrazy mnohých při představě, že budou řešit slovní úlohu, strašáka žáků a studentů. Do „zapeklitých“ logických slovních úloh se raději ani nepouštět!

Každoročně naši páťáci mohou zkusit řešit úlohy z matematické olympiády, které dají zabrat nejen jim, ale i jejich rodičům. Letošní příklady byly opět náročné, ale většina z dětí se nezalekla a alespoň se pokusila některé z nich vyřešit. Tři žáci byli vybráni jako úspěšní řešitelé a postoupili do okresního kola, které se konalo 24. ledna v Plzni. Už to byl pro nás úspěch! Týden čekání na výsledkovou listinu utekl jako voda a pořadí bylo černé na bílém. Potěšte se s námi!

Výsledky okresního kola matematické olympiády žáků 5. ročníků:

1. místo David Švajcar
2. místo Markéta Šíchová
15. místo Adam Krs

Oslava byla velká, vždyť se naše malá dolnolukavická škola mezi mnoha velkými i malými školami v okrese opět neztratila!

Mgr. Radka Šperlová, učitelka ZŠ

Jak se točí peníze

Velmi zdařilá akce proběhla v plzeňském DEPU 2015 dne 6. 12. 2017. Děti 3., 4. a 5. ročníku se hravou formou seznámily s finanční gramotností a poznaly zde, jak se točí peníze. Nejdrive si společně vyslechly povídání o výstavě. Dozvěděly se, co je čeká, jak mají ve skupinách i jednotlivě postupovat na stanovištích, aby získaly svojí šikovností a bystrostí peníze – žetony, body, které mohou investovat. Případně si za ně koupit podle chuti a volby kvalitní výrobky, např. bio-produkty, značkové či cizí výrobky. Další z možností bylo i darování svých úspor na charitu, což některé děti opravdu udělaly.

V druhé části se žáci rozptýlili po celém areálu výstavy a plnili úkoly formou kvízů a didaktických audioprogramů. Bavily je vědomostní testy, ražení mincí na zlaté a stříbrné plíšky a rýžování zlata na Otavě. Za zdařilé pokusy si připisovali drahocenné bodíky na svůj účet. Žáci se také mohli zapojit do projektů divadla, poslouchat příběhy chudých a bohatých dětí, zahrát si na burze, tvořit rodinný rozpočet a tisknout si bankovky české měny. Děti se velice dobře adaptovaly v prostředí, některé chodily pro rady k průvodcům i k nám, učitelům. S paní učitelkou Skálovou jsme co chvíli viděly rozzářená očka dětí. Chlubily se, jak se vypořádaly s úkoly a jak jim narostlo konto v bance.

Na závěr celé akce jim z turniketu vyšel celkový stav vydělaných peněz na účtu, který si na památku odnesly spolu s brožurou Jak se točí peníze. Do školy se vrátili školáci spokojení a rozesmátí.

Mgr. Ivana Sýkorová, učitelka ZŠ

Divadelní představení

Dramatický kroužek základní školy nás opět potěšil. Děti se svého úkolu zhostily s elánem a nadšením a secvičily a zahrály známou pohádku O dvanácti měsíčkách a veršovaný příběh plný vánočních písní V Betlémě není místo.

Představení se konalo hned čtyřikrát, dvakrát pro ostatní žáky základní školy v Dolní Lukavici, jednou pro mateřskou školu a odpoledne pro rodiče. Právě odpolední představení sklidilo veliký úspěch, a to nejen od rodičů, prarodičů, ale i ze strany veřejnosti, pro kterou bylo divadlo též přístupné.

Všichni mladí herci byli odměněni zasluženým potleskem.

Mgr. Liběna Doležalová, učitelka ZŠ

Své ratolesti přišli podpořit maminky, tatínkové i babičky, kteří se do tance také s chutí zapojili. Kroužek bude pokračovat i v druhém pololetí školního roku a možná se dočkáme i dalšího vystoupení.

Lenka Brunátová, vychovatelka ŠD

Výuka plavání

V rámci předmětu tělesná výchova zahájili 15. září žáci 2. a 3. ročníku výuku plavání v plaveckém bazénu SK Radbuza v Plzni. Celkem nás čekalo deset lekcí. Žáci byli rozděleni do tří skupin podle plaveckých dovedností.

Částeční plavci a neplavci se měli naučit plavat, plavci ve svých dovednostech zdokonalit. Ale nečekala nás jenom výuka, na konci každé lekce se našel prostor i na volné plavání, skákání a dovádění. Výuka byla ukončena plaveckými závody. Poslední lekce plavání se uskutečnila 15. prosince a žáci měli možnost se na závěr vydovářet s plaveckými deskami a hračkami. Celá výuka plavání tak úspěšně skončila a žáci si ji opravdu užili.

Mgr. Hana Skálová učitelka ZŠ

Ukázková hodina ZUMBY

Jako každý rok jsme měli možnost strávit příjemné odpoledne v rytmu ZUMBY. Děti ze základní školy si pod vedením paní Heleny Böhmové připravily různé taneční sestavy, které nám zatančily najednou nebo po menších skupinkách. Některé tance byly náročné, ale všichni je krásně zvládli.

Hledali jsme SKŘIVÁNKY pro rok 2018

Ve čtvrtek 18. ledna 2018 se na základní škole konalo školní kolo celostátní pěvecké soutěže Karlovarský skřivánek. Děti soutěžily ve třech kategoriích a každý zazpíval jednu svoji oblíbenou píseň. Z třídních kol postoupilo a zazpívalo 20 „zpěváků“. Porota měla velmi těžký úkol. Děti předvedly opravdu vynikající pěvecké výkony. Koho nakonec vybrala porota za nejlepší skřivánky?

Výsledky kategorie 1. třídy:

1.místo	Anna Zedníková
2.místo	Lucie Janotová
3.místo	Dominika Budková

Výsledky kategorie 2. a 3. třídy:

1. místo	Tereza Baxová
2. místo	Jakub Babka
3. místo	Aneta Hajšmanová
a Josefína Puchtová

Výsledky kategorie 4. - 5. třídy:

1. místo	Anna Baxová
2. místo	Milena Kopiczková
a David Švajcr
3. místo	Anna Lexová
a Veronika Milfortová

Tereza Baxová s písní Pátá se stala absolutní vítězkou školního kola a spolu s Jakubem Babkou budou reprezentovat ZŠ a MŠ Dolní Lukavice v krajském kole, které se koná 14. února 2018 v Plzni. Jejich soutěžním úkolem bude zazpívat 2 písně s hudebním doprovodem. Držme jim palce!

Poděkování patří nejen účinkujícím, ale také všem paním učitelkám, které zasedly v porotě, a v neposlední řadě Gábině Šichové, která dětem napekla perníkové odměny - houslové klíče.

Mgr. Naďa Květoňová, vedoucí Lukaváčku

Pololetní prázdniny v minulosti

Pololetní prázdniny jsou dnes jeden den, zpravidla druhý den po vysvědčení. Letos připadly na 2. února. V minulosti však nebyly a první zmínky o nich v lukavické škole pochází z 30. let 20. století. Záznam z roku 1938 ze školní kroniky uvádí: „Pololetní prázdniny trvaly letos od 12. hodiny polední dne 29. ledna do 6. února včetně. Tyto prodloužené prázdniny se však neosvědčily pro děti našeho venkova. Snad měly význam jen pro zámožné děti z měst, které se mohly zúčastnit zimních sportů na horách...“ V pozdějších letech byly pololetní prázdniny někdy prodloužovány o tzv. uhelné prázdniny či dle výskytu chřipkové epidemie.

Mgr. Eva Horová, ze školních kronik

Masopust, masopust...

Vrabci zprávy k nám teď nesou,
že masky brzy radost vnesou.

Datum září v kalendáři,
půjde Pepík, teta Máři.

Z půdy zima čiší,
najdou bábu s nůši?
To bude zas taškařice,
přijde komíník i kominice.

Nevěsta s ženichem,
medvěd s velkým čenichem,
medvěďák ho dožene,
vesnicí pak prožene.

Sedlák, selka polku tančí,
rychtář z toho pěkně jančí,
ještě dát si hubičku
a připravit mu rakvičku!

Tóny z basy k nám se linou
ať s pitím to nepřeženou!
Pivo, kmínka, borovička
po panácích bol-hlavička.

Se zástěrou z kanafasu
pohostíme celou chasu.
S tácem dobrot k nám teď kráčí,
„Jezte, pijte, co hrdlo ráčí!...“

Klobásy, jitrnice, jelita,
všichni najezte se dosyta!
Buchta z brambor rychle mizí
i do kapes mnozí zcizí...

Koblihy, šišky z oken voní,
hospodyňky se teď honí,
po všem hned se zapráší
i smrtka s jednou peláší.

Naladěna stejná nota,
ať je hezky nebo slota.
Zábava, smích, maškaráda
únorová hitparáda.

Dobří lidé, dobrý den,
kdo jste nešel, pojdte ven!
Pojist, popít, smích nás léčí,
postarám se o vás s péčí!

Mgr. Eva Horová

Masopust potřínácté...

Stojím u hospody, nešťastně se rozhlížím a říkám si: „Tak to platí. Třináctka je doopravdy nešťastná, tak to není pověra! Řečeno slovy Jarky Metelky z Rychlých šípů - TO BUDE ZASE ZÁPIS DO KRONIKY!“

Je 10. února, za deset minut deset a já stojím u hospody jako ten blbec. Sama, nikde nikdo. Jen v dáli v půlce ulice se cosi zahemží u dodávky. Sláva, to je Hájenka! A mezi muzikanty vystrčilo růžky i čertisko, tedy organizátorka Eva. Vida, tak už jsme tu dvě!

Během chvilky se ale masky sešly v dostačujícím počtu a objevilo se i nějaké obecnstvo. Pravda, masek i obecnstva bylo méně než jindy, ale zato se mezi diváky objevila i koza a ovečka. Možná za to mohla zima, možná i loňská změna organizace, kdy po krátkém zahájení maškary hned odjíždějí do Lišic a tak si mnozí diváci nechají ujít zahájení a průvod doprovází až později po vsi. Počet masek se během dne měnil, bylo jich okolo 38. Některé se připojily až později v Lukavici. Základ tvořilo „zdravé jádro“ zasloužilých starých maškar. Sice jsme postrádali mnoho známých tváří, ale o to radostněji jsme uvítali novou generaci masek, tedy už děti a vnoučata těch, kteří před lety tuhle tradici v Lukavici obnovovali. Skoro polovičku masek tvořily děti a to je dobrý příslib pro budoucnost. Nejpočetněji byla

zastoupena rodina Klepsovic, Rejtarovic a Popovic. Diváci mohli během

dne obdivovat mistra cukráře, sličnou cukrářku, Bonbonovic rodinku, zombíka, čertovský pár, pana retro fotografa s retro aparátem, který rozdával zdražené snímky a na reklamace kašlal, vodnickou rodinku s malou žabičkou, čarodějnici a čarodějníčku, piráta, ohnivou Španělku, malého a velkého kata, klauna, dva jednorožce, lichožrouta ponožkového, víly, slepici, Berouše (nebo Beroucha či Beroušáka?), vlka, Turka, dvorní dámu, půvabné hippie dívky... Obecenstvo určitě nepřehlédlo ani dvě dovádějící děvčátka s kočárky a s obrovskými lízátky, Macha a Šebestovou či bavorskou selku, která se družila s vodníky. Ještě jsme zapózovali pro profesionální i amatérské fotografy a mohlo se začít.

Po krátkém proslovu čertice vydal pan místostarosta Maňour klíče od obce a zahájil tak Masopust. (Omylem jsem několikrát připočítala pajdajícího pana zastupitele k maskám, neboť jsem ho považovala za posilu české olympijské výpravy v Pchjongčchangu...) A jelo se do Lišic. Samotní Lišičtí byli zastoupeni

pouhými dvěma maskami a ani obecenstva tu letos nebylo mnoho. Tak se jen pozdravit se známými, připít si a poprosit o příspěvek do kasiček. Vybrané peníze budou jako vždy použity na další kulturní akce obce. Aby bylo vše podle předpisu, byly vydávány i speciální masopustní EET účtenky. Můžeme zaručit, že na ně vyhrajete PRD! Brzy jsme odjeli zase zpátky do Lukavice.

Tam začínal průvod opět nezvykle nad sokolovnou a postupoval cestou dolů do vsi, zamířil na Pajzovnu, cestou se k nám přidávaly další masky, většinou menší děti v doprovodu rodičů. A opravdovou ozdobou průvodu se stal poník Hermelín, který trpělivě nosil na hřbetě tu jednu, tu druhou masku. Po cestě díky zimě i únavě „odpadly“ i další maskary a maškarky, včetně dvou nejmladších účastnic, malé čarodějníčky Kačenky Veselé z Klepsovic klanu a rozkošné žabičky Terezky Plasové. I tyhle nejmenší masky si dosyta užily masopustního veselí, hudby, tance i dobrot, které připravili pohostiní Lišičáci a Lukaváci.

Celý průvod s tradičními zastávkami skončil tentokrát ne-tradičně ve vyhráté hospodě Chovatelna u společného oběda a tam došlo i na plány na příští Masopust. Jaký bude?

Bude? Nebude? Určitě bude, vždyť ta třináctka opravdu není nešťastná! Tak ještě se sluší poděkovat skvělé Hájence, organizátorům i všem divákům za zájem, za příspěvky do pokladniček i za všechny ty dobroty, které pro maskary připravili. Tak ať se za rok zase ve zdraví sejdem!

Blanka Zahradníková

Foto: Václav Živný

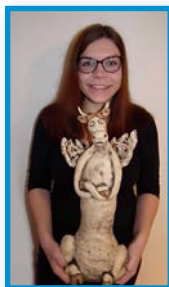
ROZHOVOR

s Martinou Havlíčkovou o keramice

Martina Havlíčková (* 1994), rodačka z Dolní Lukavice čp. 42, studuje Jihočeskou univerzitu v Českých Budějovicích, má mnoho zálib, z nichž keramika je ta největší...

Jak ses dostala ke keramice?

Začalo to tak, že jsem pořád něco doma tvořila, mamí si toho všimla, a když jsem byla tak ve 3. třídě, přihlásila mě na kroužek keramiky do Domu dětí a mládeže do Přeštic.

Jak kroužek probíhal?

Kroužek byl 1x týdně a docházelo tam asi 25 dětí. Naučili nás různé techniky, podporovali naši tvořivost tím, že nás nechali tvořit, co jsme chtěli. To již dnes nejde, protože jsou na vše osnovy... Většinou jsem dělala různé vázy a zvířata a vzpomínám si, že hlínu tehdy brali z Horní Lukavice.

A co následovalo po kroužku?

Do Domu dětí a mládeže jsem docházela i po ukončení základní školy, stále jsem tvořila a zajímala se o umění. A tak je tomu vlastně doposud. Baví mě to, je to odreagování od všedního života. Když mám příležitost, zajdu ráda i na výstavu.

V Přeštických novinách jsem si o Tobě přečetla, že ses zúčastnila projektu „Víkend otevřených ateliérů 2017 – Přeštice tvořivé“ - jak to všechno vzniklo?

Vzniklo to, myslím, z iniciativy paní Drahomíry Valentové z Domu historie Přeštice, která oslovila různé umělce z Přeštic a okolí (umělce, kteří tvoří ve svém volném čase). Pak začaly týdenní přípravy a vše zakončila vernisáž výstavy v nových prostorech domu čp. 22 v Hlávkově ulici. Vystavovala jsem sochu „Torzo muže“ (cca 85 cm).

Proč právě „Torzo muže“ a jak jsi na soše dlouho pracovala?

Torzo muže má svůj příběh. Když jsem byla na střední škole, tak vzniklo „Torzo ženy“, které se mi po čase zdálo moc opuštěné.

těné, tak jsem si řekla, že k ženě udělám ještě muže. Dílo vzniklo o prázdninách asi před třemi lety. Je vyrobeno z bílé hlíny.

Co jsi všechno už od dětství vytvořila a co bys ještě ráda udělala?

Jako dítě jsem začínala na vázičkách, zvířátkách, postupem času jsem zkusila i svícny, aromalampy, prostorové tvary. Ráda dělám také andělíčky a momentálně torza. Mimo torzo ženy a muže, mám ještě „Milence“. Do budoucna bych ráda zkusila nádobí. Líbí se mi to a je to originální.

A sochy svatých, zkoušela jsi je někdy?

Ano, mám s nimi zkušenost. Asi před pěti lety jsem podle fotografické předlohy udělala sochu sv. Vojtěcha, protože nám původní sochu z roku 1771 ukradli. Socha se nacházela ve výklenku našeho domu. Sochu jsem zhotovila ze šamotové hlíny, která je vhodnější pro použití v exteriéru než klasická bílá.

Sochu jsme usadili do výklenku a výklenek nechali zasklít. Také mě v roce 2015 oslovili, abych udělala sochu sv. Ludmily do nově obnovené kaple sv. Ludmily v Chudeníně

u Nýrska. Než jsem se do sochy dala, hledala jsem na internetu vhodnou předlohu, což nebylo lehké. Na soše samotné jsem pracovala asi dva měsíce. A další socha, kterou jsem dělala, byla Panna Marie Bolestná. Je umístěna ve výloze pod muzeem v Přešticích.

Vidím, že jsi toho už udělala opravdu hodně, to je úctyhodné. Děkuji za rozhovor a přeji hodně nejen tvůrčích úspěchů!

LUKAVICKÁ POŠTA

Jak jste si jistě všimli, od 5. prosince loňského roku není pošta již v budově obecního úřadu, nýbrž v domě čp. 142.

Pošta se v minulosti stěhovala již několikrát. Nejprve byl poštovní úřad v čp. 105 (Bělonožovi), poté krátce v domě čp. 131 (bydlel zde Žid Hynek Bloch) a následně v budově obecního úřadu (čp. 134). Zprvu se nacházel po pravé straně budovy od vchodu, později po levé straně.

Poštmistrová Božena Kotousová

Ráda bych připomněla osobnost nejdéle úřadující poštmistrové, paní Boženy Kotousové (*1931), která letos v lednu oslavila 87. narozeniny. Žije se svým manželem Josefem v domě s pečovatelskou službou v Přešticích.

Na lukavickou poštu nastoupila v roce 1954, po přeložení z Přeštic. Někáký čas s mužem bydlela v Dolní Lukavici, pak dojížděla z Přeštic. Pošta se tehdy nacházela po pravé straně (od vstupu do budovy OÚ). Prostory pro poštu měly také svoji historii. Nejdříve se zde nacházela

Anna Krsová, Božena Kotousová, poštmistrová, a Marie Bočanová, rok 1960

místnost pro četníky, kteří pak byli sloučeni s přeštickými a přesunuti tam, poté se zde nějaký čas oddávalo a nějaký čas na to byla velká místnost rozdělena na dvě menší. V jedné z nich byla zřízena pošta a druhá místnost sloužila jako zázemí poštovním doručovatelkám. V padesátých letech zde už bylo ústřední topení, ale dle slov paní Kotousové zde byla zima, neboť se pošta nacházela na konci potrubí. Pracovní doba tehdejší poštmistrové byla od 7 hodin do 16.15 (s hodinovou polední pauzou). Pracovalo se také v sobotu. Paní Kotousová dělala velmi zodpovědnou práci. Například přijímala a vyplácela poukázky, sestavovala seznamy pro doručování, připravovala důchody k výplatě pro poštovní doručovatelky, zabývala se PNS (poštovní novinová služba), měla na starost drobný prodej na přepážce, hovornu, doručovací karty apod. V její kompetenci byly také výplaty lukavických podniků jako např. JZD, mlýn a zároveň zpracovávala veškeré tržby (např. Jednota, hospoda, ale i soukromé). Vše vedla ručně.

V Dolní Lukavici na poště pracovala až do odchodu - v roce 1988. Pracovala zde 34 let. Práce ji bavila a dodnes na Lukavici a lukavické občany ráda vzpomíná: „Mnoho jich už zemřelo... Ráda jsem vždy viděla paní Havránkovou, pekařku Průchovou, paní Bělohlávkovou, paní Živnou, z mužů na poštu často chodili Jaroslav a Stanislav Babka a z dětí si vzpomínám na malého Petra Havránka nebo Vítu Opálka, jehož maminka pracovala v Přešticích...“

Když v roce 1988 paní Kotousová odešla, nahradila ji paní Pěchoučková z Přeštic. Dodnes na ní mnoho, nejen lukavických občanů, rádo vzpomíná.

Děkuji za výpověď paní Boženě Kotousové.

Pošta dnes

Již šest let je lukavickou poštmistrovou paní Hedvika Zitová. Práce s lidmi ji baví. Náplň práce je jiná než před lety, dnes je práce na jednu stranu usnadněna počítačem (nemusí se vypisovat ručně), ale na druhou stranu je více „papírování“. Mezi nejdůležitější činnosti patří příjem a výdej zásilek. Nezanedbatelná je také práce s klienty. A kdo na lukavickou poštu chodí? Paní Zitová odpovídá: „Na poštu může přijít zákazník odkudkoliv. Spádovými vesnicemi jsou Dolní a Horní Lukavice, Lišice, Krasavce, Hradčany a Snopoušovy...“ Dle jejích slov je nová pošta nejen prostornější, ale také světlejší. Do budoucna přibude i stolek a židle, aby si zákazníci mohli v klidu vypsát např. i složenku nebo podací lístek.

Děkuji paní Hedvice Zitové za rozhovor.

Vzpomínka na poštovní doručovatele

Nedávno se mi do rukou dostala malá černobílá fotografie z roku 1930, na které je listonoš František Brand z Dolní

Lukavice čp. 115 a Vladimír Topinka z Dolní Lukavice čp. 45. Vyšší muž statné postavy v poštácké uniformě, v čepici, s koženou brašnou na dopisy přes rameno, předává dopis malému chlapci. Fotka ve mně vzbudila nostalgii a zájem zjistit o Františkovi Brandovi více informací z matrik.

František Brand se narodil v Libákovcích čp. 31 v březnu 1879. Do Dolní Lukavice se přistěhoval v roce 1905, oženil se s Annou Hykyšovou (* 1881), dcerou zámečníka Matěje Hykyše z Dolní Lukavice čp. 115, kde nyní bydlí manželé Müllerovi. Spolu měli dva syny, Františka (* 1905) a Václava (* 1909). I František Brand ml. byl listonošem a pomáhal na poštovním úřadě. Poštu rozvážel na kole.

Navštívila jsem také paní Marii Schejbalovou, rozenou Bočanovou, z Dolní Lukavice, která pracovala jako poštovní doručovatelka 29 let a zároveň zde pra-

covala i její maminka Marie Bočanová. Kolem roku 1955 na poštu do Dolní Lukavice nastoupila Marie Bočanová, rozená Říhová, rodačka z Dolní Lukavice. Na poště nejprve jen uklízela, a když po nějaké době jedna z doručovatelek odešla, paní poštmistrová Božena Kotousová jí nabídla práci doručovatelky.

A jak to na poště vypadalo? Naproti vchodovým dveřím byla poštovní přepážka (pult), po pravé straně hovorna (telefonní budka). Paní poštmistrová měla stůl, váhu a kasu. Nic více tehdy nepotřebovala. V místnosti pošty se nacházela i tzv. hovorna, řekněme dnes telefonní budka. Hovor se zpravidla objednal, šlo ale také telefonovat nárazově, paní poštmistrová číslo vytočila a přepojila do hovorny. Pak volající hovor zaplatil. Marie Bočanová hned po svém nástupu dostala svůj „rajon“. Roznášela v Dolní Lukavici, Krasavcích, Snopoušovech a na hájovnu ve Vysoké (u Snopoušov) a po měsíci se střídala s Annou Krsovou z Lišic o druhý „rajon“ Horní Lukavici, Lišice a Hradčany. Zásilký se tehdy doručovaly pěšky nebo za příznivého počasí na kole.

V padesátých letech 20. století se doručovaly noviny (Rudé právo, Svobodné slovo, Zemědělské noviny atd.), časopisy (Vlasta, Květy, Praktická žena, pro děti Sluníčko a Mateřídouška), dopisy a pohledy, kterých se nejvíce doručovalo na Vánoce a na poště se prodej vyšplhal až k tisíci, dále se hodně roznášely telegramy a občas balíky, jeden nebo dvakrát za měsíc. Doručovatelky také snažely tržby z prodeje (z Jednoty) a hospod. V prodejně či hospodě jim dali hotovost se složenkou a paní poštmistrová vše ručně zapsala a vložila složenkou na účet. Vybíraly také předplatné na noviny a časopisy.

Zleva Anna Krsová, Václav Kadera, tajemník MNV, a Marie Bočanová, rok 1960

Paní Bočanová a Krsová roznášely poštu do roku 1961. Někdy v této době paní Krsovou nahradila paní Marie Schejbalová, rozená Bočanová, která doručovala celých 29 let až do roku 1988. Pracovala se svou maminkou a vedoucí paní Kotousovou. Poštovní rajony se tehdy už zmenšily. První byl Dolní Lukavice a Krasavce, druhý Horní Lukavice a Hradčany a třetí Lišice, Snopoušovy a hájovna ve Vysočké, dále k tomu patřil i úklid pošty. Pro tři rajony byly třeba tři doručovatelky, proto pošta přijala paní Olgu Bednářovou a tři doručovatelky se po měsíci na rajonu vystřídaly. V této době se kromě novin, časopisů, dopisů, pohlednic, telegramů vybíralo také za elektřinu, a to do 14. dne v měsíci. Paní Schejbalová vzpomíná, že v roce 1963 poštovné za dopis činilo 60 haléřů a za pohled 30 haléřů. Jednou, když doručovala, tak ji pokoušal pes, několikrát se v zimě brodila po kolena sněhem, na Hradčany si cestu vždy zkracovala přes les a vyprávěním podobných historek by mohla dlouho pokračovat,

za téměř třicet let si něco zažila... Do práce chodila i v sobotu a v neděli a na poště měli službu, aby si lidé mohli zatelefonovat.

Paní Schejbalová odešla z pošty v roce 1988 a od té doby se mnoho změnilo. Zůstaly jen vzpomínky.

Děkuji za výpověď a fotografie Marii Schejbalové.

Poštovní doručování dnes

O současném doručování jsem hovořila s Dagmar Štychovou. Doručuje nejen v Dolní Lukavici, ale také v Horní Lukavici, Hradčanech, Lišicích, Snopoušovech, Krasavcích a Přesticích. Na tento úsek jsou dvě doručovatelky, které poštu rozváží poštovním automobilem. Auto dnes mají proto, že se dnes doručují i balíky větších rozměrů (převážně z internetových obchodů). Paní Štychová říká: „Dnes lidé objednávají na internetu téměř všechno od granulí pro psy až po bojler.“ Doručují se samozřejmě, stejně jako dříve, listovní zásilky, časopisy, doporučené a obchodní zásilky, ale také reklamní letáky. Pracovní doba je od šesti do dvou, což je zejména během adventu nesplnitelný úkol. Nejnáročnější část roku je na poště předvánoční doba.

*Děkuji za výpověď Dagmar Štychové.
Mgr. Eva Horová*

PLESOVÁ SEZÓNA V MINULOSTI

Tanec je s vesnicí velice úzce spjatý. Tančilo se téměř pořád a příležitostí bylo „jako máku“ - nejen přes zimu. Pomíne-li dožínkové a jiné slavnosti, plesová sezóna v Dolní Lukavici začínala v lednu a končila někdy až v půlce března (dle masopustu). Bálů bylo někdy i 12 za sezónu: např. sokolské, maškarní, hasičské,

rybářské, chovatelské... Pořadatelem byly převážně spolky a TJ Sokol.

Bál se musel náležitě připravit, proto samotné zábavě předcházela celá škála práce a organizačních záležitostí: zajistit termín, kapelu, nechat natisknout pozvánky a vstupenky, zajistit úklid, osvětlení, vytopení, výzdobu a uspořádání sálu, tombolu, občerstvení a obsluhu u vstupu... To všechno bylo velice časově náročné. Ukažme si takové přípravy například před prvním sokolským plesem, který se konal 1. února 1920 v hostinci pana Dvorského v Dolní Lukavici. Dekoraci sálu obstaral zahradník Josef Česák (čp. 137), hudebně doprovodila Maškova kapela, 200 ks pozvánek bylo natištěno v Plzni, k osvětlení byla zakoupena nová karbidová lampa, předprodej

vstupenek měl na starost Matěj Hodaň (lístek stál 10 Kč na osobu), u pokladny (u vstupu) byli pánové Otto (čp. 53), Hora (čp. 33) a Tykvart (čp. 11), pivo zajistil J. Rund a čepoval ho bednář pan Rojt (čp. 5). Občerstvení měla na starost slečna Turková a paní Vajrauchová. Kavárnu obsluhovaly paní Fremrová a Sodomová. Napeklo se tisíc rohlíků, koupilo 5 kg salámu a 100 kusů uzenek. Vstup byl jen tzv. pro zvané. Dříve se chodilo zvat pře-

vážně osobně. Sokolské zápisy ze schůzí uvádí: „Zvat chodili osobně bratři v kroji a sestry v občanském oděvu, v Dolní Lukavici zvali Hladík, Jermanová, Červený, Honzíkova, v Horní Lukavici a Lišicích Bouzek a Fr. Brand, v Krasavcích, Střížovicích a na Vícově J. Rypl, V. Brand.“ Ve třicátých letech 20. století byl zvolen tzv. zvací tým. V Dolní Lukavici osobně chodili zvat Jaroslav Fremr, Karel Otto, František Hrubý a Josef Kůs mladší. V Lišicích a Krasavcích Václav Brada, Jan Regner, v Horní Lukavici František Brand a Josef Netrval.

Pozvaní na ples se museli se náležitě nachystat. Něco si nechat ušít, přešít, zkrátit, zabrat, vzít si na sebe to nejlepší, co měli. Prvorepublikové dámy oblékaly dlouhé šaty (nebo v délce nad kotníky), nosily rukavičky a důležitým doplňkem byl klobouk. Na plesy by se neobešly bez perlového náhrdelníku, náramku, náušnic, punčoch, tzv. kombiné a střevíců na podpatku. Přes šaty si braly kabát nebo v lepších případech kožich, který si však nemohla každá dovolit. Muži nosili nejčastěji bílou košili, tmavé kalhoty, sako s bílým kapesníčkem (na ozdobu) v kapse a tmavé boty. Krejčí a švadleny

měli před plesovou sezónou plné ruce práce... Prvorepublikoví lukavičtí krejčí byli Martin Hora (čp. 33), Václav Suda a jeho syn Emil (čp. 98) - byli zaměřeni na dámské krejčovství a měli svůj podnik tzv. Módní síň Berta Adalberg v Plzni, Josef Kasl (čp. 50) a Václav Kozel (čp. 96). Později šily ženy - paní Bělonožová, Vacková, Kašparová, Kohoutová, Pytlíková, Králová, Stavínohová a další. Ševci za dob první republiky byli: Josef

Tykvart (čp. 11), Josef Kůs (čp. 116) a Václav Špirk (čp. 40).

Hostinec U Bílé růže, rok 1922

K plesu nebyli třeba jen krejčí a ševci, ale také holiči a kadeřnice. V Dolní Lukavici místní chodívali k holiči a vlásenkáři Rudolfu Šloufovi (* 1886) z čp. 32 a poté k jeho synovi Karlovi (* 1923). Karel Šlouf měl v jedné místnosti domu holičství a ve druhé místnosti měla jeho žena kadeřnictví. Pan Šlouf chodil i na zámek holit pana Veverku, a když se hrálo divadlo, zapůjčil paruky a líčil herce.

Plesy se konaly v Dolní Lukavici v sokolovně a hostinci U Bílé růže, v Lišicích v hospodě pana Tolara a později ve snopoušovském kulturním domě. Mnozí vzpomínají na plesy v 80. letech 20. století U Bílé růže. Např. na myslivecký bál byl sál vyzdobený smrčky, na začátku plesu šel průvod myslivců nesoucí na tyči zvěř - srnčí, zajíce, divočáky, bažanty a vše, co sloužilo k představení tomboly. Krásné byly i další plesy.

Jiné to bývalo i s účastí na plesech. Při prvorepublikových bálech bylo vždy plno, plno bylo i v dalších letech např.

15. 1. 1988 na myslivecký ples v Dolní Lukavici pořádaný MS Vysoká dorazilo 320 lidí, o den později se konal hasičský bál ve Snopoušovech a přišlo 166 lidí, na maškarní bál 15. 2. 1988 v Lišicích zavítalo 186 lidí a 20. 2. 1988 na hasičský bál v Dolní Lukavici přišlo 177 návštěvníků! Podobně tomu bylo s návštěvností i v okolních obcích. Bály se konaly ještě na počátku 90. let 20. století a pak jejich návštěvnost začala upadat. Pravděpodobně poslední bál

na Lukavicku byl v roce 2013 ve Snopoušovech - 1. snopoušovský bál, který byl uspořádán z iniciativy tehdejšího nájemce KD pana Hronka. Sláva bálů je tedy pryč, ale zůstaly alespoň vzpomínky na bohatý kulturní život.

Mgr. Eva Horová

OZDOBA SVATEBNÍ HOSTINY

U nás doma se hodně peklo, mami byla velice dovedná cukrářka, spolu s tetou Mařenkou chodily dokonce vypomáhat s pečením ke známým a obě nasbíraly spoustu zkušeností a „vychytávek“ a hlavně mnoho osvědčených receptů. Jejich cukroví i zákusky byly jako vymalované a o chuti ani nemluví, ale když šlo o nějakou zvlášť významnou příležitost, svěřily přípravu dortu cukrářce ještě dovednější, než byly ony samy, a to paní Pintířové. Vzpomínám na její dorty a skvostně nazdobené podkovy, které jsme nosily jako dar „do šesti neděl“, i na ten sladký košík růží, který vévodil osla-

vě tatího padesátin. Ale jeden její výrobek mi obzvlášť utkvěl v paměti.

Sotva jsme se v létě 1981 vrátili ze svatby sestřenice Jitky, už byla na obzoru svatba další. Ženil se můj bratr. A do naší máti a tetek znovu vjela mocná energie: Jitčina svatba byla jen malá (několik týdnů před ní zemřel ženichův tatínek) a tak nemohly ukázat, co dovedou. Zato teď! Nejen, že svatba měla být opravdu veliká - rodiče nevěsty jsou oba z mnoha dětí - ale protože Danina rodina bydlela až na rakouských hranicích a většina jejich příbuzných žila na Slovensku, podle domluvy obou rodin si měla každá strana napéci pro své přátele a příbuzné sama a na svatebním stole se měly sejít dobroty ode všech. Tak! Tady nešlo jen o rodinu, tady šlo o REPREZENTACI celého kraje, ba celých Čech! Ať noví příbuzní vidí, jak umíme u nás „strojit“!

Ženské z celé rodiny vytasily svoje recepty a pustily se do práce. Jen to nejlepší bylo dost dobré - to nejchutnější a nejzdobnější cukroví, koláče, řezy, rolády, dorty, bylo toho třeba moc, měli jsme tenkrát velkou rodinu a mamí chtěla oplatit mnohým známým a zákazníkům snoupoušského obchodu jejich výslužky ze svateb a z oslav. Jako poradce se zapojila i čížická sousedka, proslulá cukrářka Anny Tesárkojc (paní Skalová) a v Lukavici zafungovala právě paní Pintířová. Naštěstí jsem v té době chodila na prázdninovou brigádu, a tak jsem se tomu blázinci vyhnula, jen jsem asistovala u pečení koláčů a zdobení dortů. Ten památný den zuřila bitva na třech frontách naráz. Strýček Fanda ve svém plzeňském bytě pekl svoje proslulé slané preclíky k pivu, bez těch by nebyla u nás žádná oslava. V dolní velké kuchyni babi od trouby

velela šiku ženských, její sestra zadělala na koláče, tety Mařenka a Anny válely, zdobily a dělaly krémy. Nahoře v největším pokoji kouznila paní Pintířová a naše mamí ji přísluhovala. Paní Pintířová přišla zdobit dorty a odborně zkouknout už hotové cukroví. Já jsem strávila ten den na schodech, pendlovala jsem sem tam a nosila a přenášela, třela a míchala, od toho dne se u nás tradovala hláška, že při žádném pečení nesmí chybět „rum a poskok“. Nahoře v patře byl téměř umělecký ateliér. Paní Pintířová byla celá v bílém, měla bílý šátek, šaty i zástěru a ruce jí jen hrály, nazdobila přes dvacet dortů, každý byl jiný a všechny nádherné, bylo škoda je krájet a těžko bylo vybrat nějaký zvlášť krásný na svatební stůl. Polevy byly hladké a lesklé jako zrcadlo, bohatě zdobené krémy nebo předem připravenými motivky z nepravého marcipánu, kterými cukrářka vytvářela složité vzory, takže to vypadalo, jako kdyby byl dort obalený v krajce. Ženské dole jen obdivně hekaly. Ale to byl teprve začátek!

Paní Pintířová se s naší mamí po celé roky přátelila, navíc její syn jako nejlepší ženichův kamarád šel na svatbu za svědka a paní Pintířová se tedy rozhodla, že jako svatební dar novomanželům věnuje svatební dort „poschodák“.

Vynaložila na ten luxusní dort všechno své umění, byl nádherný, celý „okrajkováný“. Drobnou i větší motivky z bílé hmoty s milimetrovou přesností vytvářely složitý krajkový vzor. Nádherna! Dort trůnil na zvláštním dřevěném podnose, který byl vyrobený na zakázku, protože tehdy nějaké takové kuchyňské pomůcky a „vychytávky“ nebyly. Byl to jakýsi veliký otočný tác na vysoké vysoustružené noze, bylo to nejen efektní, ale i praktické

při zdobení a krájení. Putoval po všech hostinách, na které paní cukrářka pekla, jako „vratný obal“, všude ho všechny ženské obdivovaly a paní majitelka na něj byla pyšná.

V den svatby časně ráno vyrazil z Lukavice konvoj: v prvním autě my Lukaváci, za námi Honza s rodinou strýce Fandy a dvěma ohromnými krabicemi preclíků, pak mládež z Čizic s krabicemi cukroví na svatební tabuli a v posledním autě teta Mařenka se strýcem, nejzkušenějším řidičem. A ten krásný dort. Zatímco ženské byly duchem u dortu, který se vezl na zadním sedadle pečlivě „utemovaný“ kartony a vybalancovaný, aby se ani nepohnul a nepoškodil se, muži soucítili s Honzou. Posádka jeho auta byla trochu hlučnější, strejda i obě ženské byly řeční a hlasitě velice velmi a obvykle mluví všichni najednou, náš tati se obával, že chudáku řidiči určitě praskne hlava, zatímco cholerický strýc Venda prorokoval, že je Honza všechny vyházeje z auta do pankejtů ještě před Nepomukem.

Cesta byla dlouhá a po nic moc okresech i dost krkolomná, teta co chvíli kontrolovala, jak dort „sedí“, a strýc jel tak opatrně a polehoučku, jak kdyby přepravoval nevybuchlou pumu. Občas museli opravit vybalancování dortu, ale nakonec ho bez pošramocení dovezli až do Kaplice na náměstí. Taková tlupa cizích lidí ve slavnostním oděvu vzbudila v tom malém městečku okamžitě zájem, kolemjdoucí celkem bez zábran civěli na naši společnost, zřejmě hledali mezi námi nevěstu, ale úplně každý se ohlédl po Honzovi. Bodejť ne, jednak nás všechny mrňouse převyšoval více než o hlavu, jednak měl v náručí ten podnos s dortem. Než jsme došli z parkoviště k hotýlku,

abychom v tamní restauraci uložili cukroví a hlavně dorty do chladna, hned několik žen se zastavilo a chtělo se s námi družít. Sápaly se na dort, s kterým Honza rázoval do bezpečí. Odkud je? To je na zakázku? Ach, ten je krásný! Od cukráře? A copak je to tedy? Tady to bílé? Tetky se ženami konverzovaly, Honza se zatím hnál s dortem dál, ale ani on neunikl obdivovateli. Byl to vytrvalý muž, který bez okolků začal vyjednávat, že dort ihned koupí. Teda sakumprásk, tak jak je, tedy i s tím podnosem. Honza odmítl s tím, že dort není na prodej, je určen na svatební stůl. Pán byl neodbytný, dort je moc pěkný, to jo, ale o něj mu ani moc nejde, on by spíš chtěl..., tedy potřeboval by ten táč. Koupí ho, dá hned - vyřkl velmi slušnou nabídku. Postupně přidával, ale Honza vrtěl hlavou, dort je dar a podnos on musí vrátit! Mezitím jsme my ukončily improvizovanou tiskovku s Jihočeškami a hnaly se na kolbiště. Pán zrovna navrhoval, že by se teda mohla TA BUCHTA přeshoupnout na jiný talíř... V tu chvíli jsme se my všechny Havlovic ženské změnily v sedmihlavou saň, div že nám nešlehaly plameny z nosů. Kupec už ani nepípnul a rychle se klidil.

Hostina dopadla náramně, dort trůnil na čestném místě a naše nové příbuzné ho náležitě obdivovaly, stejně jako mýsy

parádních zákusků a cukroví. Ani ony se ovšem nenechaly zahanbit, vždyť to byly také samé zkušené hospodyně. Nad tácy s dobrotami se brzy rozběhl čilý hovor s výměnou receptů a zkušeností... Ovšem dopadlo to jako obvykle, na stole zbylo plno sladkostí i ten krásný dort, ale hostinu nepřežil ani jediný strýcův preclíček a ani jediná ta tenoučká slaná oplatka, které dovezli zase slovenští příbuzní.

Většina účastníků tehdejší svatby se už jistě znova sešla k tomu velkému nekonečnému radování tam nahoře. My, zbylí pamětníci, Mařenka, Venda a já si občas spolu vzpomeneme, jaké to bylo tenkrát, „když jsme táhli k Jaroměři“ a vezli s sebou ten krásný nazdobený dort, ozdobu svatebního stolu...

Blanka Zahradníková

STARÉ RODY

V roce 2011 jsme v Hlasateli začali zveřejňovat historii některých starých rodů z Dolní Lukavice. Letos budeme pokračovat a začínáme Lišicemi.

LIŠICE – 1. ČÁST

Rod Poubů (čp. 4) „u Motlá“

Nejstarším rodem v Lišicích je rod Poubů. První historicky zaznamenaný je Vojtěch Pouba (1720 - 1822), který se přiženil do čp. 4 a vzal si Kateřinu, dceru Matěje Motla. Spolu měli sedm dětí, z nichž na hospodářství pokračoval syn Vojtěch (1765 - 1848). Nutno poznamenat, že Vojtěch Pouba st. zemřel ve věku 102 let a stal se tak nejstarším žijícím obyvatelem Lišic. Vojtěch Pouba ml. se oženil s Marií Annou, dcerou Jakuba Hajžmana z Předenic čp. 11. Tím se daly dva selské rody dohromady. Měli jedenáct dětí, z nichž Vojtěch předal hospodářství synovi Vojtěchovi (1797 - 1867). Jméno Vojtěch se dědilo z otce na syna. Vojtěch se oženil s Kateřinou (* 1797), dcerou chalupníka Jiřího Hrubého z Horní Lukavice čp. 27. Z manželství vzešlo 14 dětí. Vojtěch Pouba předal grunt synovi Janovi (* 1836). V roce 1859 se Jan oženil s Kateřinou (* 1838), dcerou Jakuba Purkala z Chlumčan čp. 9. Manželé spolu měli osm dětí. Na hospodářství dále zůstal František (* 1867), který se oženil s Marií. Spolu měli dcery Marii, Emilii a syny Františka, Bohumila, Karla a Václava. V domě čp. 4 zůstal František

Pouba (1902 - 1979), který se oženil s Terezií Štampachovou. Spolu měli čtyři děti: Václava (*1940, odešel na Slovensko, již zemřel), Jiřinu (* 1942, provdaná Chablais, žije v Bernu ve Švýcarsku), Františka (* 1946, žije v Lišicích čp. 114) a Jiřího (* 1955, žije v Plzni). František Pouba se oženil a postavili si s manželkou dům čp. 114 na místě bývalé skládky v horní části Lišic, na místě,

ze kterého je nádherný výhled. Se stavbou svého domu začal v roce 1972 a nastěhovali se o tři roky později. Mají spolu dceru. Dům čp. 4 „u Motlů“ zdědil nejstarší Františekův syn Václav, který odešel na Slovensko a dům prodal. Poubovi dnes v Lišicích žijí v čp. 114.

Rod Bendů (čp. 10) „u Baslů“

Usedlost čp. 10 v Lišicích má dlouhou historii. Prvními majiteli byli Jan a Marie Hajšmanovi z Krasavec. Měli spolu dceru Marii. Jan Hajšman zemřel po těžkém úrazu při nakládání dřeva a na to místo dala jeho žena Marie postavit křížek (v Lišicích v kopci u silnice vedle Macháčka). Později se Marie znovu provdala za Kašpara Hrubého (Lišice čp. 3). Svoji dceru Marii z prvního manželství provdala do Dolní Lukavice (Komorousům). Dcera Marie měla 3 děti: Josefa, Václava a Annu (s Komorousem). Je-li Kašpar Hrubý s Marií už potom spolu žádné děti neměli, usedlost č. 10 darovali vnučce Anně Komorousové.

Vnučka Anna Komorousová (* 1861) se provdala za Josefa Bendu narozeného 28. září 1857 ve Strižovicích čp. 40. Narodil se sedlákovi Josefovi Bendovi a Marii, rozené Pečenkové. Josef Benda byl ihned po porodu (v ten samý den) v kostele na Prusinách pokřtěn farářem Tomášem Liškou. Anna a Josef spolu měli 3 děti: Annu (* 1886, provdala se za Josefa Tolara, hostinského z Lišic), Jana (* 1888) a Marii (* 1892, provdala se za Václava Pokorného, kováře z Lišic). Děti se narodily v Lišicích, ale domovské právo měly ve Strižovicích. Josef Benda zemřel v roce 1948. V domě dále zůstal Jan Benda (1888 - 1948), který se po návratu z ruského zajetí, kde byl 3 roky, oženil s Boženou Šilhánkovou z Předenic. Ta bohužel po roce zemřela i s dítětem. Vdovec Jan se znovu oženil - vzal si Františku Valešovou z Bíluk. Spolu měli 3 děti: Jana (* 1922) a dvojčata

Dům čp. 10 Bendovi Lišice

Rodina Bendových s babičkou Františkou z Bíluk

Josefa a Stanislava (*1924; Stanislav v dětském věku zemřel). V domě čp. 10 dále zůstal Josef Benda (* 1924). Oženil se s Marií Příbáňovou z Krasavec čp. 18 (1928 - 2016). Spolu mají tři děti: Marii (* 1950, žije ve Zbůchu, má dceru Petru, * 1971, bydlí v Krasavicích, provdaná Jánská), Josefa (1951 - 2010, žil v Lišicích) a Jana (* 1955, žije v Lišicích). Usedlost čp. 10 zdědil vnuk Josef Benda (* 1982), který se oženil s Janou, rozenou

Alblovou (* 1980), z Plzně. Mají spolu 2 děti: Josefa (* 2010) a Terezu (* 2012). V Lišicích také žije Jan Benda s manželkou Marií, rozenou Maškovou. Spolu vychovali dvě dcery: Martinu (* 1980) a Janu (* 1983). Rod Bendů v Lišicích tak stále žije.

Rod Hrubých (čp. 27) „u Maršů“

První z rodu Hrubých v Lišicích čp. 27 je uváděn Jan Hrubý. Do Lišic se přizemil z Krasavce čp. 19 (syn Jakuba Hrubého a Kateřiny, rozené Příbáňové z Hájů.) Dle matriky oddaných Lišice z let 1850 - 1869 víme, že si 6. listopadu 1866 v lukavickém kostele sv. Petra a Pavla vzal Marii, dceru Vojtěcha Regnera a Barbory, rozené Kasalové z Lišic. Spolu měli Marii (nar. 1868, krátce po porodu zemřela), Jana (* 1870), Josefa (* 1873), Petra (* 1875), Vojtěcha (* 1877) a Marii (* 1880).

Jan hospodářství odkázal synovi Vojtěchovi. Vojtěch se oženil s Annou a spolu měli pět synů: Karla (* 1904), Vojtěcha (* 1908), Jana (* 1910), Jaroslava (* 1911), Miloslava (* 1923, žije v Přesticích) a dceru Anežku (* 1913, provdaná Bendová, žila v Lišicích). Hospodářství poté připadlo Janovi (* 1910). Oženil se s Marií, rozenou Horovou z Letin (* 1913). Spolu měli dvě děti: dceru Janu (* 1937, provdaná Simbartlová, žije v Přestavlkách) a syna Karla (* 1945, žije v Lišicích čp. 27). Karel se oženil s Alenou, rozenou Sýkorovou z Plzně (* 1949). Spolu mají dva syny: Tomáše (* 1977, žije v Lišicích čp. 125, soukromě hospodaří) a Petra (* 1978, žije v Lišicích čp. 27). Dům čp. 27 nyní obývá Karel Hrubý s manželkou a synem Petrem.

*Z matrik a dle výpovědí členů rodin
pracovala Mgr. Eva Horová*

ZABÍJAČKY

K masopustnímu hodování i výslužce zcela určitě patří takové pochoutky, jako je slanina, uzené maso, jitrnice a jelita. Všechny tyto dobroty jsou produkty ze zabíjaček.

Zabíjačky bývaly v rodině důležitou hospodářskou i obřadní záležitostí. Konávaly se v době mrazivého počasí před Vánocemi a masopustem, kdy zabíjačkové speciality, zejména mleté maso a vnitřnosti, déle vydržely. K přípravě zabíjačky se přistupovalo s úctou a vážností. Vždyť právě touto

událostí byla rodina na delší dobu zásobována důležitou potravinou – masem.

Den předem hospodyně chystaly v moždíři koření, zejména pepř, nové koření a majoránku. Loupaly česnek a cibuli, bez kterých se žádná zabíjačka neobešla. Hospodář zase chystal velké nádoby na vodu, necky na spaření pašika a kotel na vaření všech dobrot. Nesmělo se zapomenout na louč, od které se zapalovala sláma k opálení štetin. V pozdějších dobách tento způsob odstranění štetin nahradil smolný

*Přestické černostrakaté prase
na dvoře u Uzlů čp. 35*

prášek, kterým se pašík posypal a spařil. Nezbytností byly ostré nože, speciální nože si každý řezník nosil svoje.

Prvním jídlem byla vařená hlava nebo ovar s křenem, který dostal spolu se slivovicí nebo borovičkou právě řezník, nejdůležitější osoba. V poledne se obvykle podávaly opečenky ze skrojků s játrovou omáčkou nebo guláš. Z pašíka bylo zvykem zužitkovat téměř všechno. Např. bez střev by nebylo možné vyrobit takové speciality, jako jsou jitrnice, jelita či klobásy. Samozřejmě, že se střeva musela důkladně proprat a pročistit solí – to byla práce žen. Dříve se k plnění střev masovou hmotou používal dutý kravský roh. Později se začaly k tomuto účelu vyrábět speciální nástroje podobné obrovským injekčním stříkačkám. Po vepřové hlavě se v kotli vařily jitrnice, jelita a pak tlačěnka, vznikla tak speciální silná polévka „ovarovice“. Z vařené kůže, klišek a odřezků masa se dělávala tlačěnka a huspenina (sulc). Část slaniny byla určena k uzení, ostatní se vyškvařila na sádlo, bez kterého by se neobešla žádná domácnost. Škvarky byly zbytky vyškvařené slaniny a patřily mezi nejlepší speciality. Jedním ze způsobů, jak udržet maso co nejdéle vhodné ke konzumaci, bylo uzení. Maso se muselo hned na druhý den po zabíječce naložit do tzv. láku s česnekem a kořením (nejčastěji kmínem). Než se mohlo dát do udrny, muselo se dobře v sudu (škopku) překládat a proležet. K vepřovému masu se o masopustě přidávalo maso beraní nebo z kozla či králíků a z pomleté masy se dělaly klobásy.

Recepty na zabíjačkové pochoutky a speciality se přenášely z generace na generaci. V zimním období žila zabíjačkami

celá vesnice. Bylo nepsaným pravidlem a slušností, že se ze zabíjačky dávala příbuzným a sousedům výslužka na oplátku. A protože každá rodina zabíjela v jiný den, byl po delší dobu zajištěn v domácnostech přísun čerstvého masa.

Na to, jak vzpomínají na zimní čas a zabíjačky, jsem se zeptala pamětníků.

Mgr. Eva Horová

Vzpomíná Petr Hlas

„Do Snopoušov jsem jezdil odmalička k babi a dědovi, i když jsem tu vzhledem ke své nemoci (astma) nemohl zůstat přes noc. Ale od mala jsem viděl a později jsem se i zúčastňoval každoroční zabíjačky.

Na jaře se koupilo v JZD malé selátko, které bylo roztomilé a které jsme chodili drbat do chléva. Mělo se dobře, dostávalo pravidelně brambory a šrot, přibývalo na váze a už jsme se nemuseli tolik naklánět, když jsme ho drbali. Až přišla chvíle, kdy už mělo tu správnou váhu. Už nevím, zda se zabíjačka dělala pořád ve stejný čas, ale pokud si pamatuji, domluvil se řezník pan Šesták z Útušic, připravily se na dvůr necky, řetězy a smůla na spaření, hrnec (tzv. pařák) na horkou vodu, kladka s rozporkou se zavěsila ve stodole, na zápraží se postavila pračka na střeva, do kuchyně vanička, nabíječky a špejle na jitrnice a jelita a taky rum pro řezníka. Den předtím se upekla buchta a uvařily kroupy.

A pak přišel ten den. Přijel řezník pan Šesták (nebo se pro něj dojel) se svým „nádobíčkem“. Po jeho uvítání se přikročilo k akci. Prasátko se přivázalo za zadní nohu a vyvedlo se z chlívků. Několik mužů drželo provaz a pan Šesták střílel

jateční pistolí prasátko mezi oči. Přiznám se, že toto byl okamžik, kdy jsem coby malý kluk zašel dovnitř a nedíval se.

Jinak celou zabíjačku jsem zvládl, ale toto ne. Když byla provedena exekuce, bylo prase odtaženo poblíž necek, proříznut krk a tekoucí krev se zachytila do kýblu. Ta se poté musela delší dobu míchat, dokud nevychladla, aby se nesrazila. Prase bylo poté pomocí řetězů přendáno do necek, posypáno smůlou, zalito horkou vodou a pak nastoupili 4 muži a drhnutím pomocí řetězů zbavili prase štětín. Když bylo prase holé, pan Šesták ho ještě kalíš-

kem dočistil a poté bylo prase v neckách odneseno do stodoly, za zadní nohy zaháknuto na rozporku a pomocí kladky vytaženo z necek a pověšeno.

A nastalo porcování. Nejprve byla odříznuta kůže z hřbetu, kterou si bral pan řezník. Poté následovalo půlení, během něhož byly vyndávány jednotlivé vnitřnosti. Střeva byla dána na stranu, vymáčkán jejich obsah, otočena a dána do pračky na vyčištění. Ostatní vnitřnosti byly odnášeny do kuchyně, kde byly zpracovány dle potřeby. Poté, co byly vydány vnitřnosti, bylo prase rozčtvrceno a čtvrtky zatím uloženy v nejchladnější místnosti. Mezitím v kuchyni pokračovalo zpracování donesených vnitřností. Po jejich rozdělení dle potřeby následovalo rozkrájení, rozemletí, okořenění

a jiné úpravy, pak se jednotlivé směsi promíchaly ve vaničce a plnily se – do papírových pytlíků na tlačenkou, do vy-

čištěných střívek jitrnice a jelita, kde následovalo špejlování, které vypadalo jednoduše, ale jak jsem si několikrát vyzkoušel, zas tak jednoduché to nebylo. Vše se vařilo ve velkých hrncích na plotně a poté ukládalo na připravená prkna v „domu“ (předsíni). K jídlu se podávalo vařené maso - ovar s křenem - a hodnotil se den. K tomu se popíjela slivovice.

Jelikož jsem nezůstával přes noc, pokračování již šlo tak trochu

mimo mě. Ostatní maso bylo později zpracováno, rozporcováno, část se zavařila (myslím, že v té době tam mí prarodiče neměli ani ledničku, natož mrazák), část se naložila a posléze vyudila, sádlo se vyškvařilo a také se uložilo do „sádelníků“, uvařil se sulc, připravila paštika, naložilo se maso na uzení nebo se také zavařovalo - a bylo hotovo...

Pokusil jsem si vzpomenout, jak to probíhalo v době mého dětství koncem padesátých a v šedesátých letech. Možná jsem na něco zapomněl nebo něco poptel. Nevím, kdy naposledy se u babi a dědy zabíjelo, oba zemřeli v roce 1974 a to už, myslím, několik let prasátko nemívali.

Petr Hlas

Jak jsme zabíjeli v Dolní Lukavici

Naučil jsem se to od otce - Františka Uzla, se kterým jsem zabíjel do jeho smrti v roce 1952. Ani já, ani otec, jsme nebyli vyučení řezníci. Zabíjeli jsme jen doma, pro naši potřebu. Měli jsme hospodářství a o prasata nouze nikdy nebyla. V roce 1956, po založení JZD, byl i náš dobytek sveden do dvora, a to včetně prasat, prasníc a selátek. V 70. a 80. letech bylo prase skoro v každé chalupě. Lidé si k nám pro mě chodili, abych šel zabíjet sem a pak zase tam... Nakonec se to rozkřiklo a se synem jsme jezdili i do okolních vesnic. Zkrátka zabíjeli jsme tam, kde bylo třeba. Zabíjelo se od podzimu do jara, jak si lidé poručili. Měli jsme se co otáčet, někdy jsme zabili i 3-4 prasata za den, to bylo ale spíše výjimečně.

Když jsme šli zabíjet, museli jsme mít několik dobře naostřených nožů různých velikostí, pistoli na usmrcení, sekýru a pilku na rozřezání. Prase jsme nejprve

střelili, lidé měli již připravenou horkou vodu v neckách na oprašení. Pak se pověsilo, rozřízlo, vyndali jsme vnitřnosti. Střeva si lidé sami vyprali, důkladně vyčistili a pak se používaly pro plnění jitrnic. Musela se míchat krev, aby se nesrazila. Mezitím se uvařily kroupy do polévky. Pak si to už každý zpracoval, jak chtěl (na tlačenu, jelítka, uzené maso, zavařené maso). My jsme měli na starost vždy jen zabítí. Poslední zabíjačky jsme dělali kolem roku 1985.

Jaroslav Uzel st.

Prasnice

Naše prasnice mívala malá selátka, asi dvakrát do roka. Čím však byla starší, byla vzteklejší. A tak také jednou rodila a jak prasátko vyšlo na svět, vztekla po něm skočila a sežrala ho. Byla by sežrala celý kopec svých prasátek. Tak abychom tomu zabránili, stál jeden u ní v kotci, a jak prasátko vyšlo, hráběmi jsme ho hned odtáhli, aby k němu nemohla. Když byl konec porodu, prasnice se uklidnila a prasátka k sobě pustila a už jim nic neudělala.

Byla stará, tak se rodiče dohodli, že ji prodáme řezníkovi. Řezník si pro ni přišel, a že ji požene k němu domů. Ale ona jako by věděla, že jde na jatka, a ne a ne s ním jít. Napadlo mě vzít vařený brambor. Nabodla jsem ho na delší hůlku a nabízela jsem prasnici lahůdku celou cestu dlouhou asi půl druhého kilometru až k řezníkovi na jatka. Řezník byl rád, a já pak cupitala zas domů.

Růžena Hastrmanová, rozená Červená

Hrála tam muzika

Už několik let takhle pochovávají v Lišících na Přesticku Bakchuse. A vždycky v pondělí. Proto jsme se také včera k nim

vypravili. Už od rána posedávali v místní hospodě mužští šetřící si jeden den z dovolené na tuto příležitost. Čárek na pivním tácku přibývalo, v chalupách se ještě dokončovaly masky a všelijaké maškarní úbory, jeden muzikant za druhým se trousil do lokálu. Konečně byli všichni pohromadě, kapela „vzala nátlak“ a postavila se do „figury“, chlapi se oblékli do masek.

Venku před stavením postávali ženské, děti a ostatní diváci, celá obec byla vzhůru. Proti místní hospodě, ve stodole, která sloužila za „šatnu“, se oblékali do po domácku vyrobených masek slona, žirafy, koně, krávy a jiných napodobenin „užitkového dobytka“. Kluci, kteří se vymluvili ve škole na bolení břicha, počumovali v záplatovaných tátových kalhotách před vraty, až průvod vyjde. Utřít kapičku u nosu nebyl čas. Muzika vzala tuš, zahrála „Pětatřicátníky“, bylo tak akorát se seřadit. První šel starosvat, opentlený barevnými hadříky na ramennou, za kloboukem kytku z krepového papíru, pod paží „kasičku“. Za ním muzika. Pak už se řadily masky, mužští v převleku slona, žirafy, v masce zvěrolékaře, i dojičky, jeden za druhým. Tu postáli, zahráli „co jste hasiči, co jste dělali“, jinde osamělému zedníkovi v chalupě spustili pod okny „stavěli tesaři, zedníkům lešení“, jindy zase připomněli, že sice zahrají, ale „něco za cibuli, něco za křen!“. A tak celá ta masopustní maškara prošla obcí, po krátké přestávce v místní hospodě, se vydala ještě na návštěvu do Horní a Dolní Lukavice, v bujném veselí pozvat na večerní maškarní veselici.

A když se nažloutlá zář světél, pronikající okny místního hostince, rozlila po

návsi, zaváté čerstvým sněhem, zarosila se okna sálu i čela tanečníků, muzikanti s kapelníkem Maškem foukli do plechů a tradice českého venkova ožila před našima očima. O půlnoci už sotva kdo stál zcela bezpečně na svém místě, protože šátečková mazurka a polka „na šest“ a doleva, „každý po svém prkně“ dala každému co proto.

Nadešel čas pochovat slavného Bakchuse. A když pochovat, tak se vším všudy. S farářem, smutečním pochodem, plačkami, svícemi a pochopitelně i s velkou tombole, do které každý přispěl nějakým darečkem. Až do ranního kuropění vyhrávala kapela v lišické hospodě do tance těm, kteří zůstali, a na cestu lidem, kteří museli na ranní: snad i na přivítanou vytrvalcům, kteří možná dnes ještě zasedli znovu ke sklence vína, aby si zanotovali veselou písničku do nového dne. A jestli tam neskončili, tak se veselí ještě teď. Vždyť masopust je jen jednou do roka a na to musí i pořádný vepřík padnout, nebo ne?

*Z dobového tisku z roku 1966 přepsala
Mgr. Eva Horová*

Pletařka Růžena Pachová

K zimě patří teplé oblečení, o které dříve bývala nouze. Kdo měl kabát nebo kožich, byl považován za „boháče“. Na venkově se proto pletlo, ne každá žena to však uměla. Připomeňme si Růženu Pachovou ze Snopoušov, která byla vyhlášená po celém okolí.

Růžena Pachová, rozená Siková, se narodila 15. prosince 1921 v Prapořišti u Kdyně v Pošumaví. Odmalička se potýkala se zdravotními problémy. Měla vrozenou vadu kyčlí a téměř celý život absolvovala léčení a následné pobyty v lázních.

Pachovi - zleva Růžena, Jaroslava a Josef

Po obecné škole nastoupila do továrny na vlnu ve Kdyni. Když jí bylo dvacet let, provdala se za Josefa Pacha (1914 - 1992). Rok po svatbě se manželům narodil syn Josef a za dva roky dcera Jaroslava.

Po nějaké době, ze zdravotních důvodů, přestala pracovat. Pobírala částečný invalidní důchod, který byl však malý, a tak si začala přivydělávat pletením. Pletla převážně svetry, ale také čepice, šály, rukavice a co bylo zkrátka třeba. Začala plést pro svoji rodinu a přátele. To se brzy rozkřiklo,

a tak brzy získala klientelu nejen ve Snopoušovech, ale i v okolí. Pletla dospělým i dětem. Každý si vždy přinesl vlnu, ze které danou věc zhotovila. Paní Drahoslava Kastnerová vzpomíná: „Dodnes mám její svetr, je krásný. Pletla pro celou ves. Po nějaké době si koupila stolní pletací stroj.“ Po nějaké době dostala plný invalidní důchod, její zdravotní stav se zhoršil a přestala plést. Růžena Pachová zemřela 4. dubna 2007, ale dodnes zůstala v paměti nejen obyvatel Snopoušov.

Děkuji Jaroslavě Kráčmerové za výpověď a obrazový materiál.

Mgr. Eva Horová

KOŘENY RODU LUKAVSKÝCH

Rod Lukavských pochází z Dolní Lukavice, Jan z Lukavice „Lukava“ se připomíná v r. 1395 jako pulkrabí hradu Žebrák. Lvík Lukavský z Řeneč, pán na Dolní Lukavici, žil v r. 1531, řadu dalších držitelů tohoto jména uvádí v diplomní práci E. Klepsová ze Západočeské univerzity v Plzni. V současnosti je hodně nositelů tohoto jména v obci Praskolesy. Tam se dle rodinné tradice ukryl Jiřík z Lukavice po bitvě na Bílé hoře. Již řadu let se schází potomci rodiny Jana a Emilie Lukavských z blízkých Kotopek. Letos jsme se sešli v Hořovicích, prošli krásný zámek a pak hodovali a povídali si a dobrou vůli spolu měli. Nositelů jména Lukavský a Lukavská je v České republice 587, nejvíce v Praze, a to 134, v Kladně 68, v Hořovicích a Rychnově nad Kněžnou 57. Znamý herec Radovan Lukavský měl v Praskolesích bratrance Josefa. Přemýšlíme, že se do Dolní Lukavice zajedeme podívat nebo tam uspořádáme příští setkání rodu.

Jaromír Lukavský, Třeboň

FOTOHÁDANKA

V jaké obci Dolnolukavicka byl snímek nafocen a o jaké čp. se jedná? Hádejte s námi. Správnou odpověď zveřejníme v příštím čísle Hlasatele.

ZPRÁVY Z FOTBALU

Zprávy z fotbalové přípravy

Všechny tři kategorie přípravek se pilně připravují na jarní sezónu. Starší a mladší trénují od poloviny listopadu dvakrát týdně v tělocvičně ZŠ Josefa Hlávky v Přešticích a nejmladší předpřípravka trénuje jednou týdně v tělocvičně ZŠ Dolní Lukavice.

S mladší přípravkou se účastníme 24. ročníku Zimní halové ligy mládeže 2017/2018 v ZŠ Štěnovice. V prvním kole 2. 12. 2017 jsme se utkali se sedmi soupeři a jedním z nich byla děvčata z Viktorie Plzeň. S „Viktorkami“ jsme sice prohráli 0:3, ale i tak to byl pěkný zážitek, a to hned ze dvou důvodů. Byl to první soupeř, kde proti nám hrálo více děvčat, než máme my, a druhý důvod je, že jsme hráli přece proti Viktorce. Ve druhém kole, které

jsme odehráli 6. 1. 2018, jsme již byli zkušnější a sehráli jsme vyrovnaná utkání. Ve Štěnovicích nás čeká třetí finálové kolo, které se bude hrát na konci jarních prázdnin v sobotu 24. 2. 2018. V březnu mladší přípravku čekají ještě dva turnaje v Rokycanech, a to 10. a 31. března.

V průběhu celé zimní přípravy hrajeme přátelská utkání v hale nebo na házenkářském hřišti v Přešticích. V některých případech se musíme o tělocvičnu vystřídat, takže si za soupeřem i dojedeme např. do Chudenic nebo Měčína. I přesto, že je venku zima, si domluvíme kondiční trénink v naší krásné bažantnici zakončený fotbálkem na hřišti. Již nyní máme opět domluvené letní soustředění ve Střelských Hořticích v termínu 30. 7. - 3. 8. 2018. Účastnit se bude přes 20 dětí a 4 trenéři.

Jsme rádi, že děti mají zájem o sport a fotbal je baví.

Jiří Lexa

Jarní kola fotbalových utkání mužů Dolní Lukavice

kolo	datum	čas	soupeř
12. kolo	8. 4.	16.30	Neurazy - Dolní Lukavice
13. kolo	5. 4.	16.30	Dolní Lukavice - Líšíná
14. kolo	22. 4.	17.00	Mantov - Dolní Lukavice
15. kolo	29. 4.	17.00	Dolní Lukavice - Plzeň Letná
16. kolo	6. 5.	17.00	Ptenín - Dolní Lukavice
17. kolo	13. 5.	17.00	Seč - Dolní Lukavice
18. kolo	20. 5.	17.00	Dolní Lukavice - Nezbyšovice
19. kolo	volno		
20. kolo	3. 6.	17.00	Dolní Lukavice - VS Plzeň
21. kolo	10. 6.	17.00	Soběškury - Dolní Lukavice
22. kolo	16. 6.	17.00	Dolní Lukavice - Hradec „B“

*Zveme všechny příznivce sportu a fotbalu zvláště,
Pavel Hajžman*

- ZAL. 2018 -

NIKOLA KASLOVÁ

OBCHOD

Cukrovinky & ořechy

Dolní Lukavice 100, 334 44
tel.: +420 739 256 927
www.nikolaobchod.cz

**Prodej kvalitních jader
ořechů, sušeného ovoce
a želatinového cukroví**

www.nikolaobchod.cz

Firma se starým dřevem vyzkouší staré dřevo, prkna a trámy.

Staré trámy, stará prkna, podlahy, dřevo z rekonstrukcí a demolice Vašich domů či objektů (zemědělských, průmyslových atd.) po celé ČR. Po dohodě je možné provést demontáž střechy na naše náklady.

Nejlepší výkupní ceny na našem trhu, platba hotově na místě.

Firma s dlouholetou tradicí, profesionální a seriózní jednání.

Tel.kontakt : 773666054 , 777987482

www.staretramy.cz

PRODEJ CHOVNÉ DRŮBEŽE

/z veterinárně kontrolovaných chovů, které zaručují kvalitu a vysokou užitkovost/

• **15,30 Dolní Lukavice** /před prodejnou Potravin/

Prodej 23.3.2018

Kuřice černé, červené

stáří: 12-18týd. cena: 140-200,-Kč

Kuřice bílé /nesou bílá vejce/

12-18týd. 140-200,-Kč

Kuřice sussex /hnědá vejce, vysoká užitkovost/

12-18týd. 140-200,-Kč

Chovná kohoutci

12-18týd. 140-200,-Kč

Další termíny prodeje: **11.5., 31.7. a 24.9.2018**

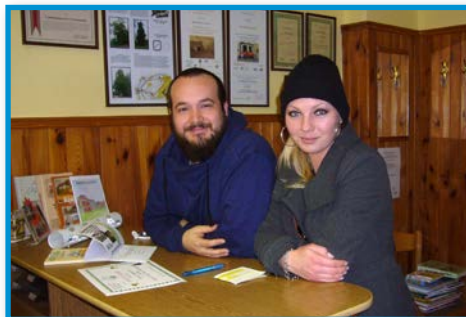
Více info: **Gallus Extra s.r.o., Hubenov 20, 588 05 Dušejov**

tel.567 212 754, 567 214 502, mob.731 701 331, 734 833 158, gallusextra@centrum.cz

STATISTIKA POHYBU A POČTU OBYVATEL OBCE K 31. 12. 2017

	narodili se			přistěhovali se			zemřeli			odstěhovali se			Počet obyvatel k 31.12.2017		
	M	Ž	C	M	Ž	C	M	Ž	C	M	Ž	C	M	Ž	C
D. Lukavice	3	4	7	19	19	38	4	3	7	12	11	23	299	307	606
Lišice	2	0	2	4	4	8	0	0	0	0	0	0	99	75	174
Snopoušovy	1	0	1	2	3	5	0	0	0	2	1	3	47	58	105
Krasavce	0	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	37	33	70
Celkem	6	5	11	25	26	51	5	3	8	14	12	26	482	473	955

4. prosince 2017 se Václav Kubát a Sarah Katherine Schick stali novými obyvateli Dolní Lukavice. Přejeme jim hezký život v naší obci.

JUBILANTI

Vážení čtenáři,

obnovili jsme pro vás rubriku Jubilanti, kde budeme uvádět jména obyvatel našich obcí, kteří oslaví významná životní výročí a dali svůj souhlas s uveřejněním v Hlasateli. V tomto čísle Hlasatele uvádíme oslavence v 1. čtvrtletí roku 2018. Gratulace například k výročí svatby uveřejňujeme na přání rodiny nebo přátel.

92. narozeniny oslaví 25. 3. paní Milada Turečová z Lišic

89. narozeniny oslaví 14. 3. paní Juliána Hajžmanová z Lišic

88. narozeniny oslavila 13. 2. paní Zdeňka Kohoutová z Dolní Lukavice

88. narozeniny oslavil 10. 2. pan Jaroslav Uzel z Dolní Lukavice

87. narozeniny oslaví 18. 3. paní Romana Komorousová z Dolní Lukavice

86. narozeniny oslavila 22. 2. paní Daniela Valentová z Lišic

81. narozeniny oslavil 6. 1. pan Tomáš Hajžman z Dolní Lukavice

80. narozeniny oslaví 17. 3. paní Anna Kvíderová z Krasavec

75. narozeniny oslavil 18. 2. pan Václav Hrubý z Dolní Lukavice

60. narozeniny oslavil 9. 1. starosta obce pan Vítězslav Opálko z Dolní Lukavice

50. narozeniny oslavila 23. 1. paní Alena Černá ze Snopoušov

Významné životní jubileum oslaví také pan Vladimír Kasl z Dolní Lukavice, který již řadu let žije ve Spojených státech amerických.

Všem přejeme hodně štěstí a pevné zdraví.

GRATULACE K VÝROČÍ SVATBY

Anna a Jaroslav Uzlovi z Dolní Lukavice 9. ledna 2018 oslavili 64 let společného manželství. Seznámili se v létě 1948 při dožínkách v Sokolovně v Dolní Lukavici. Nacvičovali Českou Besedu. Paní Uzlová (rozená Strachoňová), rodačka z Plzně, do

Dolní Lukavice jezdila na prázdniny a pomáhat na hospodářství do čp. 26, odkud pocházela její maminka, rozená Příbáňová. V roce 1951 byl Jaroslav Uzel odveden na vojnu. Po jeho návratu se v roce 1954 vzali. Svatbu měli nejprve na obecním úřadě (tehdejším MNV) a poté v kostele sv. Petra a Pavla (oddal je farář Vrba). Šaty nevěstě zhotovily švadleny v šicí dílně po bývalé hospodě „V Dirce“ (čp. 111) a kytici připravil Jaroslav Topinka (čp. 137). Po svatbě následovala hostina u nevěsty v čp. 26. Manželé spolu mají dvě děti: Marii (* 1956) a Jaroslava (* 1959). V jejich rodině nechybí ani vnoučata a pravnoučata. *Přejeme manželům hodně zdraví, klidu a pohody do dalších let!*

Obec Dolní Lukavice, Mgr. Eva Horová

HLASATEL – časopis obyvatel Dolnolukavicka. Vydává Obec Dolní Lukavice. Vychází 8x v roce v nákladu 420 výtisků. Nevyžádané rukopisy se nevracejí. Za obsah článků odpovídají jejich autoři. Registrováno MK ČR E 12350 Adresa redakce: Obecní úřad D. Lukavice 134, 334 44 Dolní Lukavice. Archiv na www.dolni-lukavice.cz, zodpovědný redaktor Josef Netrval – josefnet@centrum.cz Členové redakční rady: Mgr. Eva Horová, Michal Böhm (grafika)